

Ten eerste

Tijdens zijn verhoren in Marokko kreeg de opgepakte Marokkaanse Nederlander Alhassan Aacuk voortdurend vragen over Nederland. Ook zag hij een document met het logo van de AIVD.

'AIVD gebruikt info uit marteling'

Van onze verslaggeefster
Janny Groen

AMSTERDAM De Marokkaanse Nederlander Alhassan Aacuk (28) zegt dat de AIVD informatie gebruikt van gevangenen die in Marokko worden gemarteld. De Amsterdammer, die sinds 16 april gedetineerd is in Marokko, heeft dat zelf ervaren. Hij wordt verdacht van het ronselen voor de jihad in Syrië.

Zijn advocaat Michiel Pestman diende vorige week een klacht in bij minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken over 'onrechtmatig handelen' van de dienst. Volgens Pestman is Aacuk uit protest tegen zijn behandeling al twee weken in hongerstaking.

'Ik ben geblinddoekt, vastgebonden aan een stoel, geschopt en geslagen met stokken', zegt Aacuk in een telefonisch interview met *de Volkskrant*. 'Tussen de papieren van de ondervragers zat een Nederlandstalig document met het logo van de AIVD. Ik kreeg ook veel vragen over mijn Nederlandse vrienden en over Hollandse Syrië-gangers. Het is raar dat de Marokkanen zoveel willen weten over Nederland.'

Minister Plasterk wil niet ingaan op de beschuldiging. 'Over informatie die met andere diensten wordt gedeeld, doen wij nooit mededelingen', aldus een woordvoerder.

De minister moet Aacu's klacht voorleggen aan de Commissie van Toezicht betreffende Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (Ctivd). Eerder meldde die over de samenwerking van de AIVD met buitenlandse diensten dat bij de dienst 'directe operationele belangen soms in te grote mate de bovenaan voeren'. De commissie stuitte op gevallen waarbij AIVD-teams nauwelijks aandacht besteedden aan aspecten als 'het respect voor de mensenrechten van de buitenlandse dienst in kwestie of de betrouwbaarheid van de dienst waarmee het team wil samenwerken'.

Eind mei hield het Europese Hof voor de Rechten van de Mens uitlevering van een terreurverdachte door Frankrijk aan Marokko tegen vanwege het risico dat hij daar zou worden gemarteld in de gevangenis. De rechters verwezen in hun vonnis naar rapporten van de Verenigde Naties en Amnesty International die melding maken van 'talrijke beschuldigingen van foltering en mishandeling in Marokkaanse gevangenis'.

Aacuk denkt dat Nederland zich niet om hem bekommert omdat hij actief is in de radicaal islamitische organisatie Behind Bars. Die is volgens de AIVD betrokken bij de jihadgang naar Syrië. Aacuk: 'Ze zijn mij liever kwijt dan rijk.'

De Amsterdammer zit al bijna twee maanden vast en heeft nog steeds geen bezoek gehad van de Nederlandse ambassade. Volgens het ministerie van Buitenlandse Zaken kon Nederland hem geen bijstand verlenen, omdat Marokko ontkende een Nederlandse terreurverdachte te hebben aangehouden. Aacuk zou alleen een Marokkaans paspoort hebben.

'De gevangenisautoriteiten hebben inmiddels een kopie van zijn identiteitspapieren', zegt een woordvoerder van het ministerie. 'Ze weten nu dat hij ook Nederlander is.'

Toestemming om Aacuk te bezoeken is er nog niet, omdat het vooronderzoek nog loopt.

Still uit een uitzending van *Nieuwsuur*: Alhassan Aacuk houdt een toespraak op het Museumplein in Amsterdam

'Er werden foto's op tafel gelegd van Nederlandse activisten'

Interview Alhassan Aacuk

Hij noemt zichzelf een activist, 'radicaal wellicht', maar zeker geen ronselaar. Hij vreest nu een lange celstraf te krijgen in Marokko.

Van onze verslaggeefster
Janny Groen

Niet alleen in Nederland demonstreerde Aacuk voor de rechten van islamitische gevangenen. Hij was in Marokko ook actief voor een organisatie die lijkt op Behind Bars, maar daar 'niets mee te maken heeft', zegt hij telefonisch vanuit zijn cel in Sale. 'Ik word vervolgd omdat ik demonstraties organiseer. Ik ben een activist. Radicaal wellicht, maar geen ronselaar. De Marokkanen die ik geronseld zou hebben voor Syrië, ken ik niet eens.'

Vreemd dat hij zomaar kan telefoneren vanuit een Marokkaanse cel is het niet, zegt hij. De telefoon voor het

interview mocht hij lenen van een medegevangene. Aacuk: 'Alles is mogelijk in Marokkaanse gevangenis. Iedereen is corrupt. Voor 300 euro heb je een telefoon, voor 1.000 een mooie cel. Ik zit hier in een smerig hok van één bij twee meter, het stikt van de muggen.'

Waarom is hij naar Marokko afgereis? Wie actief is voor Behind Bars weet toch dat hij in de gaten wordt gehouden door de diensten en in Marokko risico's loopt? Aacuk: 'Natuurlijk weet ik dat ze me volgen. Ik heb ook altijd problemen bij de douane. In Nederland en België, waar ik op het vliegtuig stap, en in Marokko. Altijd vragen: wat ga je doen, waar ga je heen, met wie heb je contact? Daar raak je aan gewend. Ik ging naar Marokko om mijn zieke moeder te bezoeken in Tetouan.'

Hij werd gearresteerd in het huis van zijn moeder. 'Ik deed de deur open en ze sprongen op me af, mannen in burgerkleding. Ik werd geblinddoekt, in een busje geduwd en meegenomen naar een politiebureau in Casablanca voor verhoor. We weten veel van jou, zeiden ze. We werken samen met de AIVD. Als ik niet zou praten, zouden ze mijn broertje

“
We weten veel van jou, zeiden ze. We werken samen met de AIVD

ontvoeren. En ze zouden bekendmaken dat ik van Al Qaida ben. Ik zou in verband worden gebracht met de aanslagen in Boston en ook nog eens vervolgd worden voor het ronselen voor Mali.'

Hij moest informatie geven over de activiteiten van Behind Bars. 'Ze wilden weten wie de opdrachten geeft, wie ons betaalt. Er werden foto's op tafel gelegd van Nederlandse activisten.' Hij kreeg vragen over twee jon-

gemannen die in 2009 op basis van AIVD-ambtsberichten waren opgepakt en uitgezet naar Marokko. En over Aymad el M., die in Nederland vastzit en zijn uitzetting naar Marokko aanvecht.

Zijn ondervragers wisten dat hij in 2007 een heftige e-mail aan PVV-leider Geert Wilders had gestuurd. En dat hij twee weken had vastgezeten wegens bedreiging van PvdA'er Ahmed Marcouch, toen deze stadsdeelvoorzitter was in Slotervaart.

'Het zou best kunnen dat hij een van mijn bedreigers was', reageert Marcouch. Hij werd in die tijd vaker bedreigd, heeft daar ook aangifte van gedaan en persoonsbeveiliging gehad. Marcouch: 'Ik ben gewoon doorgegaan met mijn werk, heb niet bijgehouden wie mij precies hebben bedreigd.'

Aacuk zegt dat hij na een serie hardhandige verhoren, 'half suf geslagen', een verklaring heeft getekend. Die heeft hij niet kunnen lezen. Wat hij heeft bekend, weet hij niet. Hij vreest een lange gevangenisstraf. In de Marokkaanse rechtspraak heeft hij geen enkel vertrouwen. 'De rechters hier zijn ook corrupt, ze voeren toeneelstukjes op.'